ISSN 1395-0592

Nyt på tværs

Tvær-Kulturelt CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde i Danmark

Nr. 3 • september 2025 • 31. årgang

Foto: BMF

Rødbedesuppe og rehabilitering
At tage ansvar og gøre noget af det, man var god til i hjemlandet, er en vigtig del af en rehabiliteringsproces. Det siger krisekonsulent Liana Bancer, der arbejder med ukrainske krigsflygtninge. ***Side 2***

Foto: BMF

MELLEM TO VERDENER

Flygtninge fortæller fra Burma, Iran og Ukraine.
Side 3-5

Sommerens højdepunkt
I 35 år har tværkulturelle sommerlejre samlet fulde huse. ***Side 2***

Bøn for Mellemøsten
83-årig kristen palæstinenser beder hver dag for fred. ***Side 4***

Mayas nye verden
Kurdisk familie fik asyl efter ni år på udrejsecentre. ***Side 4***

Tak til Gud og Danmark
Interview med 76-årig ukrainsk flygtning. ***Side 5***

Sammen på tværs
Gudstjenester og mødesteder på 47 sprog. ***Side 6***

Vores fremtid er her
Matoleyo Birunga leder God´s Family Church for All Nations i Aarhus. ***Side 8***

Foto: BMF

Rig på kulturer
Siang Cer Par har rødder i flere verdener. ***Side 3***

Foto: BMF

Fra Kerala til København
Syrisk-ortodoks præst: Jesus er hos os som luften, vi indånder. ***Side 7***

Foto: Ann Juul Kjestrup

Elsas filippinske cassavakage
Opskrift på klassisk filippinsk dessertkage.
Side 7

" Vi skulle bare være stærke for Mayas skyld.
Vida Rezaei
Asylansøger 2015-2025
Mor til Maya på 5 år

Interview med kurdisk familie i Gentofte.
Side 4

Foto: BMF

Med unge øjne

Livet er altid mere

Redaktøren har ordet

"Når der er krig, tager man de ting, man kan bære. Der er ingen destination. Man løber bare." Sådan fortæller en FN-kvoteflygtning om dengang, da han som syv-årig måtte flygte under den langvarige og blodige borgerkrig i DR Congo. Som de fleste af verdens 50 millioner børn og unge under 18 år, der har oplevet at flygte fra deres hjem, havde han meget lidt indflydelse på, hvor han ville tilbringe sit voksenliv. At det gennem FNs genbosættelsesprogram blev i Danmark, hvor han i dag er en værdsat medarbejder i hjemmeplejen i Aarhus, kan vi kun være taknemmelige for.

Efterårets høstgudstjenester er en god anledning til at stoppe op og sige tak. Tak for alt det, vi har fået givet - for velstand og den mad, vi har i så rigelige mængder. Tak for livet i al dets skønhed og sårbarhed. Og tak for de mennesker, der har fundet et nyt hjem hos os, og som i dag beriger det danske samfund med deres ressourcer, livs- og troserfaringer. I en uforudsigelig verden har vi brug for mennesker, der kan hjælpe os med at se livet med andre øjne.

Unge har altid haft noget væsentligt at bidrage med - også i kirken. Lad os lytte opmærksomt til de mange børn og unge, der i dag vokser op med rødder i flere verdener. At befinde sig i spændingsfeltet mellem to kulturer kan være en sårbar eksistens, men rødder, der strækker sig i flere retninger, kan også gøre et menneske stærkt. De unge kender både forældrenes hjemland og det danske samfund indefra og fastholder retten til at være både/og. Mange er vokset op med den kristne tro og bringer gerne deres kristne identitet i spil i hverdagen. Samtidig oplever de, at kristen hverdagspraksis med ugentlig kirkegang ofte forstærker oplevelsen af at være anderledes. Måske netop derfor kan unge med flygtningebaggrund, der har oplevet gennemgribende livsforandringer, være med til at give kristendommen nye autentiske udtryk i en tid, hvor mange efterspørger ægthed og autenticitet.

I dette nummer af *Nyt på tværs* fortæller flygtninge om ikke at miste sig selv i krisetider, hvor alt det velkendte forsvinder. Det er stærke personlige beretninger om den kraft, der ligger i troens og taknemmelighedens blik. For mennesker, der har måttet flygte fra deres land, tager sjældent fred, frihed og demokrati for givet. De har lært at sige tak og ved, at trods tab og traumatiske oplevelser er livet altid mere end de mørkeste øjeblikke.

Så længe verden ikke formår at afslutte krige og konflikter, vil antallet af flygtninge og fordrevne vokse. Udblik til verden er med til at skærpe blikket for andres livssituation og hvad der er vigtigt. Hvis vi som land, folk og kirke fremover skal kunne se os selv i øjnene, må vi ikke glemme verdens flygtninge - herunder de asylbørn, der har tilbragt alt for mange år på danske asylcentre. I en kristen livsforståelse har alle mennesker uendelig værdi for Gud.

Birthe Munck-Fairwood

KORT NYT

Foto: BMF

Migrantpræster mødtes

36 nationaliteter var repræsenteret på Inspirations-Dage for migrantpræster, ledere og frivillige på Brogården i Middelfart den sidste weekend i august med temaet "Christian discipleship in a broken world."
Læs interview med konferencens hovedtaler Vinoth Ramachandra i næste *Nyt på tværs.*

Internationale gudstjenester i bykirke

Fremover tilbyder Sct. Pauls Kirke i Aarhus månedlige gudstjenester for byens mange engelsksprogede studerende, forskere, arbejdstagere og andre. - "Aarhus er en international by, hvor mange ikke taler dansk. Det er en god udfordring for kirkens gæstfrihed. Vi vil gerne være en åben og inkluderende kirke for alle i byen og give ikke-dansktalende mulighed for at finde ind i et folkekirkeligt fællesskab," siger sognepræst Daniel Hougaard.

Foto: Chin Community Denmark

Unge tog ansvar

I Grindsted deltog 600 unge og voksne burmesiske kvoteflygtninge i en sommerkonference arrangeret af herboende unge med sportsturneringer, litteraturlæsning, foredrag om menneskerettigheder og demokratisk ansvar, modeopvisning, talentshow og afsluttende gudstjeneste. - "De unge imponerer mig. Vi voksne var bekymrede for, om de ville miste troen her i Danmark, men de brænder virkelig for Gud og evangeliet. Måske giver de troen andre udtryk end deres forældre, men de har Gud med sig," siger Biak Chin Par Lian fra Chin Bethel Church i Skjern.

Rødbedesuppe og rehabilitering

Ukrainske krigsflygtninge fra Liana Bancer Rehabiliteringscenter stod bag en sensommermiddag med minikoncert i Solvang Kirke på Amager. Et køkkenhold serverede den ukrainske nationalret Borsjtj - en fyldig rødbedesuppe, og efterfølgende optrådte ukrainske sangere og musikere. - "Mange flygtninge kæmper med krigstraumer. At få mulighed for at tage ansvar og bruge sig selv til noget, man er god til, er en vigtig del af en rehabiliteringsproces," siger krisekonsulent Liana Bancer, der også er volontør på IKCs sprogskole i Bethesda i København.

Kristendom på farsi

Herboende iranere var værter for to sommerkonferencer i Odder og Hillerød, hvor 200 iranere og afghanere fik undervisning på farsi om kristendom og livet som kristen i Europa. Sognepræst Naser Rezaeih fortæller, at mange først havde mødt kristendommen i Danmark, efter at de havde forladt Iran. De havde stor glæde af at møde andre fra samme kultur, der havde valgt den kristne vej for mange år siden, siger han.

TEMADAG
Folkekirken på engelsk

Fra idé til praksis: Torsdag den 23. oktober afholder Københavns, Helsingør og Roskilde stifter en ressourcedag med oplæg, erfaringsudveksling og workshops m.m. Målgruppen er ansatte og frivillige i folkekirken.
Læs mere: folkekirkensintranet.dk/nyheder

Sommerlejre i 35 år

Eritreiske familier delte liv og tro i Børkop

Den første tværkulturelle sommerlejr i Danmark i folkekirkeligt regi blev afholdt på Djursland i 1990 og var en dansk-norsk lejr med besøg fra det norske indvandrerarbejde Internationalt Kristent Fællesskab i Oslo. Siden har tværkulturelle sommerlejre været et årligt tilbagevendende tilbud til herboende flygtninge og migranter, og lejrene er stadig et tilløbsstykke. I år deltog Senayt Asmerom fra Eritrea for tredje gang i en sommerlejr på Børkop Højskole.

For Senayt Asmerom og hendes tre børn på 16, 13 og 8 år er den tværkulturelle lejr i Børkop sommerens højdepunkt. Den 34-årige produktionsmedarbejder fra Silkeborg voksede op i den ortodokse kirke i hjemlandet Eritrea og kom til Danmark i 2016 gennem familiesammenføring med sin mand. Familien er en af de mange ortodokse flygtningefamilier fra det lille land på Afrikas Horn, der de seneste år har gjort brug af det kirkelige tilbud om en uge med bibelundervisning, fællesskab og sommeraktiviteter for børn og voksne.

En dansk kollega på en tidligere arbejdsplads vidste, at Senyat Asmerom var kristen, og for tre år siden inviterede kollegaen hende med på sommerlejr. Dengang havde den eritreanske kvinde ingen anelse om, hvad der foregik på en dansk lejr, men hun har aldrig fortrudt, at hun tog med, fortæller hun med et stort smil.

I en pause i dagens program sidder hun i den lyse spisesal, hvor solen falder ind gennem vinduerne efter formiddagens kraftige byger, og fortæller om sit liv, mødet med kirken i Danmark - og hvorfor de tværkulturelle sommerlejre flere steder i landet er blevet et hit blandt flygtningefamilier fra Eritrea. Det er tredje gang, at hun selv er på lejr på Børkop Højskole, der danner rammen om en af de fire årlige tværkulturelle sommerlejre arrangeret af de kirkelige organisationer Indre Mission og Luthersk Mission. De fem dage byder blandt andet på bibeltimer, samtalegrupper, kreative aktiviteter, en udflugt til en lokal seværdighed og festaften. Hertil masser af sang og musik.

- Det er et godt sted med søde mennesker. Børnene elsker at være her. Der er en masse aktiviteter for dem. Vi har været på stranden og på udflugt. Men det vigtigste er, at lærerne taler med børnene om Gud, siger Senayt Asmerom.

Frirum for kvinder

Som de fleste eritreiske kvinder på lejren er hun taget af sted alene uden sin mand. Hun fortæller, at mændene arbejder - mange på fabrikker eller plejehjem, hvor der er brug for dem hen over sommeren. Men hun er ikke ked af, at lejren på den måde bliver et frirum for kvinderne.

- Danskere kan ikke helt forstå, hvad vi har oplevet. Men vi forstår hinanden. Vi har jo oplevet mange af de samme ting. Vi ved, hvad det vil sige at være sultne og ikke have nok penge til at købe mad. Vi er alle flygtet illegalt, fordi der ikke er frihed i vores land. Min familie boede nær grænsen til Etiopien. På grænsen er der soldater, der bare skyder. Når jeg snakker om det, får jeg ondt i hovedet. Der er mange ting, jeg gemmer indeni, siger Senayt Asmerom, der stadig har sine forældre og en bror i Eritrea. Resten af familien er spredt i flere lande.

- Her på lejren kommer mange af os fra den samme menighed i Silkeborg. Vi kender hinanden og inviterer hinanden med. Vi kommer også til de ortodokse gudstjenester i Aarhus en gang om måneden, men på grund af politik er mange menigheder i dag splittet i to grupper, der har svært ved at forstå hinanden. Her på lejren er vi sammen på en anden måde og snakker normalt med hinanden, fortæller hun.

Som ortodoks kristen har Senayt Asmerom ingen problemer med, at de danske arrangører kommer fra en protestantisk kirke.

Foto: BMF

" Uanset hvilken kirke, vi kommer fra, kender vi alle Guds navn. *Senayt Asmerom*

- Det vigtigste er, at det er en kristen lejr. Jeg har kun været i en dansk kirke en enkelt gang. Og så har jeg været til middage på tværs i Silkeborg Kirke. Men uanset hvilken kirke, vi kommer fra, kender vi alle Guds navn. Gud er vores far. Han er ved siden af mig. Det er meget stort for mig. Jeg ved, at Gud altid vil hjælpe mig.

- Jeg har altid troet på Gud og beder hver dag, når jeg vågner, når jeg går i seng, når jeg spiser og når jeg er færdig med at spise. På lejren lærer børnene om Gud og synger kristne sange morgen og aften. Mine børn skal kende Gud, så de kan gå den gode vej. De vokser op her, og jeg ønsker bare, at de må få et godt liv. Gud siger: "Kom til mig." Her på lejren kommer vi alle til Gud. *BMF*

MULUGETA ABRAHA fra Kolding er med som tolk og mærker tydeligt glæden og taknemmeligheden hos de mange eritreiske deltagere.

- De hygger meget. Alle har en travl hverdag, men her kan de slappe af, dele hverdagens glæder og problemer og tale frit om livet og troen. Som en sagde til mig: "Vi har aldrig oplevet den slags i vores land."

Foto: BMF

I år blev der afholdt tværkulturelle sommerlejre i Hørby, Hestlund, Børkop og Løgumkloster med ca. 500 deltagere fra knap 20 lande - heraf omkring halvdelen børn og unge. De største grupper var kvinder og børn fra Eritrea og familier fra Ukraine, DR Congo, Syrien og Iran. Over 100 frivillige sørgede for aktiviteter for alle aldersgrupper.

TEMA

Foto: BMF

Jeg er rig på kulturer

26-årig dansk-burmesisk sygeplejerske voksede op mellem to verdener

Siang Cer Par er ikke i tvivl om, at det er et privilegium at have flere kulturer. Men det er en erkendelse, der er vokset frem med årene, siger den 26-årige dansk-burmesiske sygeplejerske, der kom til Danmark som FN-kvoteflygtning i 2006. Hun opfordrer andre unge med flere kulturer til at være stolte af deres baggrund og finde deres egen vej.

Burmesere i Danmark (Myanmar)

Alle af burmesisk oprindelse: 2.780
Heraf danske statsborgere: 443
Født i Danmark: 876
Danmarks Statistik 2025
Heraf kommer ca. 1.700 fra delstaten Chin.

RUAHCHANNAK: Håb (chin)

Siang Cer Par var syv år, da hendes familie blev genbosat i Ørbæk på Fyn for snart 20 år siden som nogle af de første burmesiske FN-kvoteflygtninge i Danmark. I dag er hun 26 år, har taget en dansk uddannelse og arbejder som sygeplejerske på Svendborg Sygehus. Ved siden af et fuldtidsjob er hun frivillig ungdomsleder i Lai Baptist Church i Ringe, der er en stor og aktiv menighed med omkring 180 børn, unge og voksne. Menigheden har egen kirkebygning og er en af over 10 chinmenigheder i Danmark oprettet af kristne flygtningefamilier fra delstaten Chin i det vestlige Burma.

- Med min baggrund er jeg rig på kulturer. Det er jeg stolt af. Det er ikke noget, man kan købe sig til. Til den næste generation siger jeg: Se det som en styrke, selv om det ikke altid er nemt. For det er jo fantastisk at
være en del af to kulturer, siger hun og ler.

Siang Cer Par tilhører den generation af unge burmesere, der kom hertil som børn og stadig husker hjemlandet, men som er vokset op i Danmark og på mange måder føler sig danske.

- Nogle kalder os 1,5 generationen. Vi er midt imellem forældregenerationen, der kom hertil som voksne, og den næste generation, der er født her og aldrig har været i Burma. Hvor kommer de fra? Hvad skal de kalde sig selv? Det er lettere for os, der er født i Burma. Vi ved, hvor vi kommer fra, og at vi er kvoteflygtninge.

Rejste fra bedsteforældre

Selv har Siang Cer Par mange gode minder fra de tidlige barndomsår, inden familien forlod Burma.

- Vores hus lå tæt på kirken. Det var en slags embedsbolig, fordi min mor var jordemor og statsansat. Om søndagen gik vi i kirke, og vi børn gik i børnekirke. Der var altid mange mennesker i kirken. Jeg havde et meget tæt forhold til mine bedsteforældre, der boede i samme landsby. Jeg husker min morfar som en glad, åben, positiv og meget rummelig person. "Det, vi har, skal vi dele med hinanden," sagde han ofte.

Hun husker tydeligt den dag i begyndelsen af 2006, da hun, hendes mor og lillebror forlod landsbyen for at slutte sig til hendes far, der på det tidspunkt opholdt sig i Malaysia.

- Mange i landsbyen var mødt op for at sige farvel. Jeg var kun syv år, men jeg kunne mærke, at det her farvel ikke var et på gensyn. Det var sidste gang, vi skulle ses. Som mange andre på den tid var min far rejst ulovligt til Malaysia. Her blev han anerkendt som flygtning af FN og fik tilbud om genbosættelse i Danmark. Men han ville ikke rejse uden os. Jeg glædede mig til at møde min far igen, men det var svært at sige farvel til mine bedsteforældre. Første gang jeg fik lov at snakke med dem i telefonen, efter at vi var rejst, græd jeg bare så meget.

> **“ Jeg husker stadig den mærkelige oplevelse af, at de andre ikke kunne forstå mig.**
> *Siang Cer Par*
> *- om det første år i modtageklasse som syv-årig*

Mødet med Danmark

Hun fortæller om rejsen gennem Thailand til Malaysias hovedstad Kuala Lumpur, hvor faren boede på et lille værelse sammen med andre burmesiske familier, der alle var flygtet fra Burmas militærdiktatur og ventede på at blive genbosat i et andet land.

- Dengang vidste min far ikke, at der var noget, der hed Danmark. Han havde oplevet nogle svære ting og ønskede bare at komme til et fredeligt land.

I Danmark fik familien en lejlighed i Ørbæk Kommune. Alt var nyt.

- Jeg kom i en modtageklasse i Nyborg og husker stadig den mærkelige oplevelse af, at de andre ikke kunne forstå mig. Jeg kunne heller ikke svare tilbage eller sige fra. Så min strategi var at ignorere dem eller bare sige ja, selv om jeg ikke rigtig forstod. I skolen havde jeg kun mig selv og skulle bare være stærk. Efterhånden lærte vi også at smøre madpakker, spise rugbrød, huske gymnastiktøj, hvordan man tager bussen og tusind andre ting.

- Jeg husker en del fra rejsen til Danmark og det første år her, men der er flere ting, jeg ikke kan huske. Måske er det en slags forsvarsmekanisme. Noget, der ellers kunne blive til traumer, bliver sorteret fra. Man kan ikke flygte fra fortiden, men fortiden behøver ikke at være bestemmende for, hvad man kan opnå i fremtiden. Man har selv et ansvar, selvom relationer og det samfund, man er en del af, også har betydning for, hvor nemt man kommer videre, siger hun.

> **“ Det er ikke altid nemt, men det er jo fantastisk at være en del af to kulturer.**
> *Siang Cer Par*
> *Sygeplejerske*

Der har været perioder, hvor Siang Cer Par har tænkt meget over, hvad hun har mistet. Hun mærkede en længsel, som hun ikke kunne sætte ord på.

- Det handler først og fremmest om de tætte bånd til vores store familie. I Danmark er der kun os. Jeg er taknemmelig for alt det, vi har her i Danmark, og de muligheder, vi har fået. Men jeg har manglet alt det, der ikke handler om penge. Det har taget tid at acceptere, at det ikke kan være anderledes, og se det positive i at vokse op med rødder i to verdener.

Da hun for fire år siden fik dansk statsborgerskab, var hun klar til at rejse til Burma for at besøge familien. Men så kom coronapandemien og militærkuppet i Burma.

- Jeg vil stadig gerne tilbage på besøg, når der en dag bliver fred i Burma. Det er jo der, jeg kommer fra. Der er en del af mig, som jeg ligesom ikke kan få fat i her.

Sprogbarriere

Da familien kom til Danmark, var det vigtigt for Siang Cer Pars forældre at finde en kirke. I Burma var familien baptister, så valget faldt på en baptistkirke på Sydfyn.

- Alle var meget flinke og imødekommende og ville rigtig gerne hjælpe os. Jeg husker især en familie, der hentede min bror og mig hver uge og kørte os til spejder. Det er sådan noget, der gør, at man bliver glad for Danmark. Men kirken er mere end fællesskab. Hvis troen skal være en del af ens liv, er det vigtigt, at man forstår prædikenen. Mine forældre blev sendt ud på arbejdsmarkedet allerede det første år og gik derfor kun i sprogskole sammenlagt to år på deltid. Sprogbarrieren er en vigtig grund til, at vi oprettede vores egne menigheder i Danmark, forklarer Siang og tilføjer, at de unge i dag har andre muligheder.

- Vi er vokset op med vores egen kirke og en stærk følelse af samhørighed med hinanden, men vi vil også gerne lave arrangementer sammen med danskere. Vi ønsker ikke at lukke os om os selv, understreger hun.

To kulturer

Når Siang Cer Par bliver spurgt, hvor hun kommer fra, siger hun Burma. Uden tøven.

- Jeg er en chinpige, der er vokset op i Danmark. Her vil jeg altid være anderledes. Jeg ser anderledes ud, spiser noget andet mad, og så går jeg i kirke. Bare det, at jeg er kristen og tror på Gud, gør mig anderledes end de fleste danskere. Ingen af dem, jeg gik i skole med, gik i kirke ud over til højtider. Jeg har også en anden kultur og nogle andre værdier. I vores kultur bidrager alle til fællesskabet. Vi er der for hinanden, både når livet er svært, og når vi har noget at fejre. I Danmark vægter man individualisme og personlig frihed. At have to kulturer handler om at finde en balance mellem dem. Det er ikke et enten-eller.

Siang Cer Par er taknemmelig for, at hun er vokset op i en kristen familie.

- Men troen er ikke bare noget, jeg har overtaget fra mine forældre. Det er mit personlige valg. At vide, at jeg har en Gud, der elsker mig, giver mig styrke og håb i hverdagen.

Som ungdomsleder vil hun gerne være et forbillede og hjælpe andre unge med at forstå deres forældre og hvad forældrene kommer fra.

- Somme tider tænker jeg på, hvad mine forældre har forladt. I Burma havde min mor en professionel karriere som jordemor. I Danmark har hun arbejdet på den samme fabrik i 18 år. Alligevel har mine forældre været i stand til at købe hus her, vi har gået i skole og fået nok at spise. Det er deres generation, der har samlet os som kirke og bidraget med tid og penge. De har måske ikke den samme uddannelse som os, men der er stadig mange ting, vi kan lære af dem. Jeg er stolt af mine forældre. Det handler om at prøve at forstå hinanden og være åben og villig til at lære af hinanden på tværs af generationer.

BMF

SIANG CER PAR

- Født 1998 i delstaten Chin i Burma.
- FN-kvoteflygtning. Kom til Danmark i 2006 sammen med sin familie.
- Sygeplejerske på hjerte- og lungeafdeling på Svendborg Sygehus.
- Bor i Ørbæk på Fyn sammen med sine forældre og en yngre bror, der går i gymnasiet.

Frivilligt abonnement

I dette nummer af *Nyt på tværs* ligger et indstik. *Nyt på tværs* er gratis, men hvis læsere har lyst til at betale et frivilligt abonnement på 100 kr. eller give en gave, er alle bidrag med til at bære Centrets arbejde.

Hjertelig tak • Merci • Thank you • Shukran
Netbank 1551 7707231 - MobilePay 78684

TEMA

Mayas nye verden

Farvel Avnstrup: Kurdisk familie fik asyl efter ni år på udrejsecentre

Da Vida Rezaei og Siamak Moradi i 2020 blev overflyttet fra Udrejsecenter Sjælsmark i Nordsjælland til Avnstrup ved Hvalsø - et nyoprettet udrejsecenter for børnefamilier, var datteren Maya kun få måneder gammel. Efter fire år i Sjælsmark var kræfterne ved at være opbrugt, men der skulle gå yderligere fem år, inden Flygtningenævnet genoptog den kurdiske families sag og gav familien asyl i juni i år. Da var Maya fyldt fem år.

I lejligheden i Gentofte overskygger lettelsen alt andet. Efter 10 år i periferien af det danske samfund er Vida Rezaei og Siamak Moradi blevet anerkendt som flygtninge i Danmark med behov for beskyttelse. Familien er flyttet i egen lejlighed, og femårige Maya går i dansk børnehave. En ny verden har åbnet sig.

- Maya er Guds største gave til os. Endelig kan vi give hende et normalt liv. Nu ved vi, at vores datter ikke skal tilbringe hele sin barndom på et asylcenter, siger Siamak Moradi, der selv er født i en flygtningelejr i Irak under den første Golfkrig.

- Det var en meget svær tid. Røde Kors hjalp os. Jeg var fire år, da min familie vendte tilbage til Iran, hvor vi startede helt forfra. Jeg husker stadig mange ting fra dengang, fortæller han.

> **“ Nu kan vi endelig give vores datter et normalt liv.**
> *Siamak Moradi*
> *Flygtning fra Iran*

Da familien kom til Danmark i 2015 med de store flygtningestrømme, havde de ikke forestillet sig, at de skulle tilbringe de næste 10 år på danske asylcentre - heraf ni år på udrejsecentre med daglige påmindelser om, at de var uønskede i Danmark. Vida Rezaei fortæller, at de mange års psykiske pres har sat spor i krop og sjæl.

- Vi har næsten glemt, hvordan man lever et normalt liv. Vi er meget trætte. I 10 år var vi bange hver dag, men vi skulle bare være stærke for Mayas skyld. Vi tænkte og tænkte. Når det var allersværest, tænkte jeg, at det havde været bedre, hvis vi var druknet på vej fra Tyrkiet til Grækenland som mange andre flygtninge. I dag glemmer jeg hele tiden ting. Det er som om jeg ikke rigtig kan rumme mere.

- Hver morgen siger jeg tak til Gud, når jeg vågner. I alle de år, vi ventede, blev jeg ved med at sige til mig selv, at en dag ville alt blive godt. Gud havde ikke glemt os. Jeg snakkede rigtig meget med Jesus. Uden kirken og vores kristne venner havde vi ikke klaret det. Når vi gik i kirke, læste i Bibelen og snakkede med mennesker, fik vi det bedre. Så tænkte vi ikke så meget, forklarer hun.

Problemer i Iran

Vida Rezaei var 18 år, da hun blev gift med Siamak Moradi, som hun havde kendt, siden hun var barn. Han arbejdede i byggebranchen, og efter brylluppet fik parret en lejlighed i samme hus som svigerfamilien.

- De første år var livet godt. Jeg arbejdede som syerske, vi havde hus og bil og var tæt på vores familie. Men så begyndte vi at få problemer. I Iran skal alle være muslimer, men vi var kurdere og yarsanier.* Min familie var ikke særlig religiøs, men Siamak kommer fra en meget troende familie. Han var stolt af sin tro og brugte megen tid på at fortælle andre om vores religion og undervise de unge. I 2015 blev det meget farligt for ham. Der skete nogle voldsomme ting, og pludselig gik det hele meget hurtigt. Hvis man kommer i fængsel i Iran, kan alt ske. Vi skulle bare ud. Jeg nåede ikke at sige farvel til min familie, fortæller Vida Rezaeih, der ikke har set sine forældre og søskende i 10 år.

> **“ Hvis vi ikke havde ventet så længe, havde jeg måske i dag været færdig med en uddannelse og haft et arbejde.**
> *Vida Rezaei*
> *Flygtning fra Iran*

- Det var ikke den slags rejse, hvor man ved, hvor man rejser hen. Jeg har ikke lyst til at tænke på det. At vi endte i Danmark var et tilfælde. Den første tid var vi fulde af håb. Selv om alt var usikkert, skulle det nok gå. Men da vi fik afslag, blev det rigtig svært. De danske myndigheder troede ikke på os. "I skal rejse hjem," sagde de. Men det kunne vi jo ikke.

Hun vil aldrig glemme den dag i slutningen af juni i år, da Flygtningenævnet omgjorde det tidligere afslag med henvisning til, at familien i mellemtiden var konverteret til den kristne tro, og at konverteringen blev vurderet troværdig.

- Vi bare græd og græd af glæde og sagde tak til Jesus. Nu behøvede vi ikke at være bange mere. Vores datter behøvede ikke at være bange. Gud havde givet os et nyt liv.

Inviteret i kirke

Inden den kurdiske familie kom til Danmark, vidste de meget lidt om kristendommen.

- I Iran kendte vi navnet Jesus fra vores hellige bog, så vi tænkte, at der måtte være noget fælles. I Sandholmlejren, hvor vi boede den første tid, mødte vi en iraner, der inviterede os i kirke. Vi kunne godt lide det, vi så og hørte, og da en præst nogle måneder senere mente, at vi var klar til at blive døbt, sagde vi ja, fortæller Vida Rezaei og tilføjer, at der gik flere år, før den kristne tro blev til en personlig overbevisning.

- I dag tænker vi, at det var for hurtigt, vi blev døbt. Det var først i Sjælsmark, at jeg begyndte at forstå, hvad det betyder at være kristen og døbt. Vi var mange mennesker fra Iran, der gik til undervisning på farsi hver fredag i en kirke og til gudstjeneste om søndagen. Vi var alle i samme situation. Nogle af dem bor i dag i Avnstrup og er stadig mine bedste veninder, fortæller Vida Rezaei og tilføjer, at det sværeste ved at flytte fra Avnstrup var at sige farvel til veninderne, der stadig venter.

- Jeg tænker rigtig meget på dem. Jeg ved lige, hvordan de har det.

Et nyt liv

I dag går ægteparret begge i sprogskole, og Maya er glad for sin nye børnehave. Siamak Moradi overvejer at blive buschauffør, men han har bred erhverserfaring fra Iran og er åben for alle muligheder. Vida Rezaei drømmer om at uddanne sig til social- og sundhedshjælper - og måske en dag til sygeplejerske eller jordemoder. Hun taler allerede flydende dansk og fungerede i flere år som kontaktperson i Avnstrup.

- Jeg vil gerne hjælpe ældre mennesker. Det er meget meningsfuldt for mig. I Avnstrup var jeg i praktik i to måneder på et plejehjem. Det var rigtig godt.

- I mange år drømte vi om at få lov at gå i skole og lære dansk, så vi kunne arbejde og give vores datter et godt liv. Hvis vi ikke havde ventet så længe, havde jeg måske i dag været færdig med en uddannelse og haft et arbejde. Men Gud hørte vores bøn. Vi har fået et nyt liv. Vores datter kan vokse op i Danmark og få en uddannelse her. Hver aften beder vi aftenbøn med vores datter og siger tak til Gud. Hun skal kende med Jesus. Det er det allervigtigste. *BMF*

** Yarsani: Kurdisk monoteistisk religion*

VIDA REZAEIH

- Født 1995 i Kemanche i det vestlige Iran.
- Søgte asyl i Danmark 2015. Asyl juni 2025.
- Døbt i Hjørring 2015. Frivillig i Apostelkirken på Vesterbro.
- Gift med Siamak Moradi (38) og mor til Maya på 5 år.

Gud, hør mig

Bøn for Mellemøsten

Herre Jesus,
vi takker dig, at du er midt iblandt os.
Vi takker dig, at vi bor i et frit land,
hvor vi kan løfte vore hjerter til dig.

Himmelske Far, kom med din fred over hele jorden
og særligt i lande, hvor der er krig.

Jeg beder for fred i Gaza,
fred på Vestbredden
og fred i Israel.
Fred i Libanon, Syrien, Irak og Iran.
Fred i Ukraine, Rusland og Sudan.
Fred i alle lande.

Herre Jesus, kom med din Helligånd,
for du er den eneste vej til fred i verden.

Du siger: "Fred efterlader jeg jer,
min fred giver jeg jer;
jeg giver jer ikke, som verden giver.
Jeres hjerte må ikke forfærdes
og ikke være modløst."

Hør mig, Gud.

I Jesu navn.
Amen.

Marie Freiwat (83 år)
Kristen palæstinenser. Flygtede til Libanon i 1948 i forbindelse med staten Israels oprettelse. Bor i Aalborg. Tidligere dagplejemor.

Tak til Gud og Danmark

76-årig ukrainsk flygtning har lært at beskære danske æbletræer

Volodymyr Kot ved godt, at han ikke har noget hjem at vende tilbage til. Alligevel længes den 76-årige ukrainer hver dag tilbage til det land, som han kun modvilligt forlod for tre år siden. I dag er adressen et værelse på et midlertidigt indkvarteringscenter i Nordsjælland, og en aktiv pensionisttilværelse med hus, have og nært nabofællesskab er udskiftet med en meget anderledes hverdag i et nyt land, hvor han ikke taler sproget. Men den pensionerede softwareingeniør fra Kharkiv har ikke opgivet håbet om at leve længe nok til at se et frit Ukraine.

Kort efter den russiske invasion i februar 2022 blev familien Kots hus nær Kharkiv i det østlige Ukraine ramt under et missilangreb. Taget blev ødelagt, og vinduer blæste ud. Volodymyr Kot tager mobiltelefonen frem og viser billeder af det, der engang var familiens hjem. Han fortæller om det hus, han byggede sammen med sin mor for mere end 60 år siden, da han var ung og nygift. Han ryster på hovedet. ”Dårligt, dårligt,” siger han og forklarer, at den store have og den frodige vingård, der engang var hans stolthed, nu ligger overgroet og øde hen.

- Alle naboerne er rejst. Der er ingen tilbage til at luge og vande. Mit hjerte er tungt.

Det var de voksne børn, der insisterede på, at Volodymyr Kot skulle rejse. En datter og en søn boede i Danmark, og med hjælp fra naboer og venner sørgede de for, at deres far kort efter krigsudbruddet kunne rejse ud af landet og videre til Danmark.

- Mine børn var meget bekymrede for mig. "Far, du skal rejse," sagde de. Det var ikke mit valg. Men der var konstante russiske angreb, og ingen vidste, hvad der ville ske i morgen. Der var ikke sikkert noget sted. Så det var jo rigtigt nok, at jeg ikke kunne blive. Og nu er jeg altså her, siger han med et skævt smil i de grågrønne øjne.

Bor på tidligere kloster

Den høje hvidhårede ukrainer tager imod på gårdspladsen foran det tidligere katolske kloster Nordvanggård i Nordsjælland. I 2015 blev klostret solgt til Rudersdal Kommune og har siden fungeret som midlertidigt opholdssted for flygtninge. I dag bor der kun ganske få flygtninge bag de hvidpudsede facader i den 4-længede gård fra 1900-tallet, der i 60 år husede ordenssøstre fra den katolske orden Søstre af det Dyrebare Blod.

Volodymyr Kot byder indenfor i det lille hvidmalede værelse med to små vinduer, der danner rammen om hans liv som flygtning i Danmark. Den første tid efter ankomsten boede han hos datteren og svigersønnen i Birkerød, men senere sørgede kommunen for, at han blev indkvarteret på et nærliggende hostel for ukrainske flygtninge. Herfra blev han sidste år overflyttet til Nordvanggård.

> **“ Jeg er i live. Jeg får mad hver dag. Jeg siger tak til Danmark og tak til Gud.**
> *Volodymyr Kot*
> *Flygtning fra Ukraine*

Forholdene er trange, men han er tilfreds. På væggen hænger et ukrainsk og et dansk flag side om side, og skrivebordet er fyldt med ældre familiefotos fra Ukraine og nyere fotos af de voksne børn og børnebørn i Belgien og Danmark. Her er fjernsyn, computer, kogeplade og mikroovn. Trods knæskavanker har Volodymyr Kot et relativt godt helbred og laver for det meste selv sin mad. Og så er han levende interesseret i omverdenen og følger intenst med i nyheder fra hjemlandet.

- Mine tanker og mit hjerte er i Ukraine. Men jeg vil også gerne møde mennesker her i Danmark og bruge mine hænder. Min datter bor i Birkerød og har en have, som jeg hjælper med at passe. I Ukraine er det meget koldt om vinteren, men i Danmark er der middeltemperatur, så her skal frugttræer beskæres på en anden måde. I dag har jeg lært at beskære æbletræer på den danske måde, fortæller han med et stolt grin.

Voksede op i Sovjettiden

Som alle ukrainere, der er født inden Sovjetunionens sammenbrud i 1991, voksede Volodymyr Kot op med andre fortællinger om virkeligheden end de fleste danskere. Forældrene overlevede den store hungersnødkatastrofe i 1933 forårsaget af fejlslagen sovjetisk planpolitik, og som 18-årig blev hans far soldat og kæmpede aktivt på Sovjetunionens side under Anden Verdenskrig. Hans mor arbejdede på et statsejet kollektivt landbrug, og ved krigens afslutning fik faren arbejde på en fabrik. Opvæksten i efterkrigsårene var præget af mangel på mangt og meget, og to brødre døde som børn af fejlernæring og mangel på medicin.

> **“ Mine børn var meget bekymrede for mig. "Far, du skal rejse," sagde de.**
> *Volodymyr Kot*
> *Flygtning fra Ukraine*

Selv fik Volodymyr Kot otte års skolegang og fortsatte på teknisk skole, inden han aftjente den toårige obligatoriske værnepligt. Senere læste han til softwareingeniør og arbejdede i mange år som programmør i Kharkiv Metro, der er den næstældste i det tidligere Sovjetunionen.

Med sine 76 år kommer Volodymyr Kot ikke ud på arbejdsmarkedet i Danmark. Han har gået nogle måneder på sprogskole og kan fortælle, hvad han hedder, hvor han bor, og hvor gammel han er. Men han erkender, at han aldrig kommer til at mestre det danske sprog.

- Somme tider mødes jeg med andre ukrainere på min alder. Vi sidder og snakker om gamle dage og synger sange fra vores land. Vi støtter hinanden. Jeg havde aldrig forestillet mig, at jeg en dag skulle forlade mit land. Jeg er født i Ukraine. Ukraine er mit land. Ukraine frem for alt, siger han og gentager ordene langsomt og tydeligt.

Taler med Gud

For nogle måneder siden var Volodymyr Kot til gudstjeneste i en dansk kirke for første gang. Hvordan har krigen påvirket hans tro på Gud?

- En af mine ukrainske venner inviterede mig og kom og hentede mig. At sidde i kirken og lytte til musikken var en god oplevelse. I kirken var der mennesker fra forskellige lande, og der blev også læst på ukrainsk. I min familie er vi ortodokse kristne, men i Sovjettiden var det ikke muligt at praktisere sin tro. I vores by havde kommunisterne lukket og ødelagt kirken. Først da Ukraine blev selvstændigt, blev det tilladt at gå i kirke til jul og påske. Men vi havde hele tiden Gud i vores hjerte, og allerede som barn kendte jeg de 10 bud, fortæller han og peger på en ikon af Jesus og jomfru Maria, der hænger på væggen over skrivebordet.

- I Ukraine har alle familier ikoner. Tidligere var det noget, vi havde i hemmelighed, men sådan er det ikke længere.

Han er taknemmelig for, at ingen af de tre voksne børn og syv børnebørn i dag bor i Ukraine.

- Når jeg er sammen med mine børn og børnebørn, behøver vi ikke at være bange for russiske missiler. Alle er i sikkerhed og har det godt. Jeg er i live, jeg har min forstand og kan stadig arbejde med mine hænder. Når livet er svært, forsøger jeg at finde noget positivt. I Danmark er der fred. Jeg får mad hver dag. Jeg siger tak til Danmark og tak til Gud. Danskerne er venlige mennesker med gode hjerter. Hver dag beder jeg for Danmark, for mine børn og børnebørn og for vores soldater. Jeg beder Fadervor og min egen personlige bøn. At tale med Gud er blevet endnu vigtigere for mig her i Danmark, fortæller han.

Et frit Ukraine

I dag har Volodymyr Kot opgivet håbet om en snarlig afslutning på krigen og tror ikke på, at han en dag vil vende tilbage til Ukraine. Han ved, at russerne de seneste måneder har optrappet de natlige luftangreb over hele landet. Han sænker blikket.

- Jeg savner mit land. Jeg savner mit hus og min store have, vingården og mine naboer, familie og venner. Men der er ikke noget, jeg kan gøre. Jeg er for gammel til at kæmpe i krigen. Men jeg tror stadig på, at Ukraine en dag bliver et frit land. Jeg håber, at det vil ske i min tid. *BMF*

VOLODYMYR KOT

- Født 1949 nær Kharkiv i det østlige Ukraine.
- Uddannet softwareingeniør og arbejdede i 40 år som programmør i Kharkiv Metro. Pensioneret 2010.
- Flygtede til Danmark i 2022. Ophold efter særloven.
- Bor i Bistrup ved Birkerød. Tre voksne børn og syv børnebørn i Belgien og Danmark.

Siden marts 2022 har Danmark givet midlertidigt ophold til 56.241 ukrainske flygtninge efter en særlov, der er forlænget til marts 2027. Ca. en fjerdedel er udrejst igen til Ukraine eller et andet land. Siden den russiske invasion har EU givet midlertidig beskyttelse til over fire millioner ukrainere.

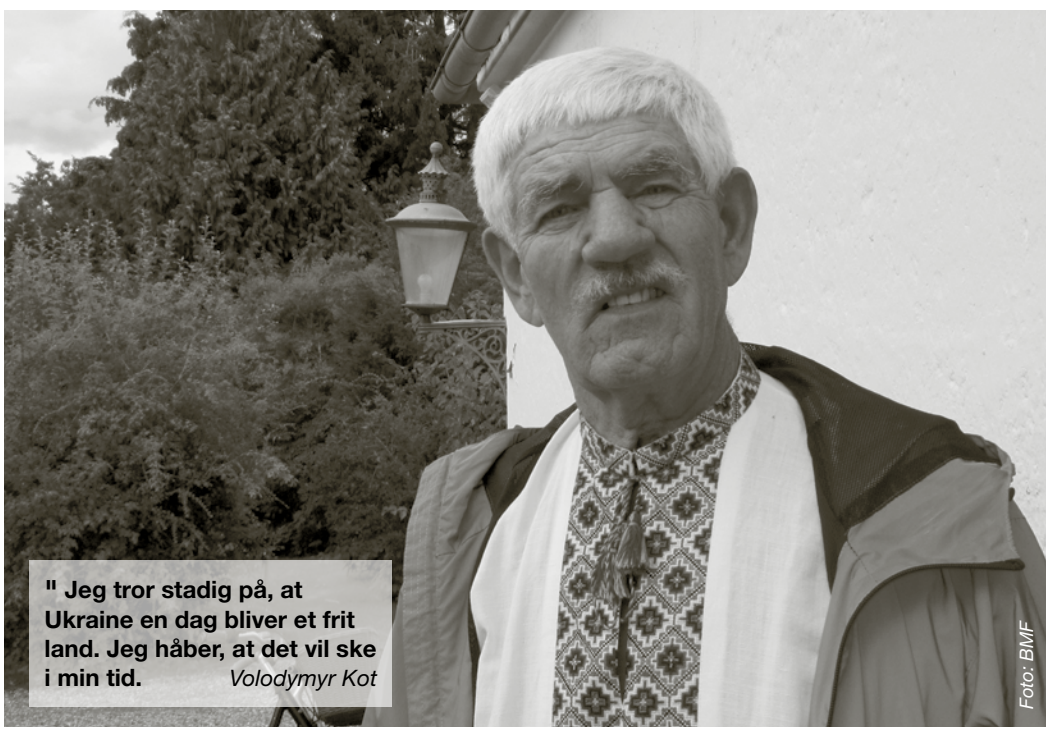

" Jeg tror stadig på, at Ukraine en dag bliver et frit land. Jeg håber, at det vil ske i min tid. *Volodymyr Kot*

Foto: BMF

GIV HÅBET STEMME

En weekend om tro,
håb og livsmod i et nyt land

København den 7.-9. november

Vidensdeling, livshistorier og inspiration
til kirkernes integrationsarbejde

Hovedtaler: Psykolog Olu Robbin-Coker

Se program på www.tvaerkulturelt-center.dk

Sammen

Gudstjenester og mødesteder for flygtninge, migranter og danskere

Gudstjenester og messer

Amharisk	København	Emmanuel Evangeliske Kirke, LM, Nansensgade, Daniel Hailu Larsen, tlf. 3116 4347
		Etiopisk-ortodoks menighed, Søborg, Zemichael Deressa Seboka, tlf. 5284 7624 (O)
		Mission for Nations Int. Ministry, Sct. Johannesgården, Matthew Hora, tlf. 9178 8556 (P)
	Aarhus	Etiopisk-ortodoks menighed, Helligåndskirken, Kidane Amare, tlf. 4240 2687
Arabisk/assyrisk	Aarhus	Fountain of Life Ministries, Romel Shaol Yokhena, tlf. 6047 1831 (P)
Arabisk	København	Arabisk menighedsfællesskab, Greater Love, Vigerslev Kirke, Nabil Astafanos, tlf. 2993 4900
	Tåstrup	Den Koptisk Ortodokse Kirke, St. Marie & St. Markus, Youssef G. Habashy, tlf. 4276 4946
	Aalborg	Arabisk Fællesskab, Bethaniakirken, Tarek Freiwat, tlf. 2062 8175
	Aarhus	Den glade nyhed, Christianskirken, Wessam Youssef, tlf. 5056 1471
Armensk	Tåstrup/Odense/Kolding/Aabenraa: Armensk ortodokse menigheder, Stepanos Hovhannisyan, 5018 8943	
	Aarhus	Armensk ortodoks menighed, Skt. Lucas Kirke, Anne Pernille Bendtsen, tlf. 8612 4278
Assyrisk	Tilst	Mar Mari's Assyriske Menighed, provst Albert Panimeen, tlf. 2894 4580 (O)
	Aarhus	Østens Gamle Kirke, Skjoldhøj Kirke, Sanhereeb Georges, 2139 7048 (O)
Burmesisk	Esbjerg, Odense, Kalundborg: Myanmar Chr. Fellowship, Ail Moses, tlf. 4242 0355 / Salai Thawng, tlf. 2618 3667	
Burmesisk/Chin	Frederikshavn, Hjørring, Sæby, Skjern, Esbjerg, Ringe, Rønne: Chin Christian Ass. in DK (CCADK):	
		Emmanuel Cinzeh, tlf. 4844 2908 / Moses La Bawl Peng, tlf. 6183 8478 (B)
Dansk (da./fransk.)	Amager	International Baptist Kirke, Korsvejskirken, pastor Gilbert Rukundo, tlf. 6070 1240
Engelsk	Albertslund	Presbyterian Church of Cameroun, Opstandelseskirken, Raymond Ticha, tlf. 7161 3764
	Avedøre	God's Ambassadors (ghanesisk), Avedøre Kirke, Samuel Koli Adjei, tlf. 3188 5909
	Brøndby	Christian Love Fellowship, Judith Nakkazi, tlf. 4241 2892
	Brøndby Strand	Copenhagen Christian Fellowship, Brøndby Str. kirke, Stephen Osei Safo, tlf. 2849 2881
	Esbjerg	Skt. Nikolaj Kirke, Benny Blumensaat, tlf. 7512 1027 (K)
	Gellerup	Gellerup Kirke, Niels Hviid, tlf. 8625 0912. *Internationale gudstjenester*
(eng./dansk)	Haderslev	Holy Int. Christian Ministies (HICM), Jan Joensen, tlf. 2299 7312
	Herlev	Vor Frue Kirke og Sankt Antonii Kirke, Joy Fernando Santhiyogu, tlf. 5124 8422 (K)
	Horsens	Church for all Nations, Apostolsk Kirke, Georg Bertelsen, tlf. 75618177, *søn. kl.10 (oversæt.)*
	Hvidovre	Int. City Baptist Church, Esajasskolen, pastor Tony Acheampong, tlf. 4352 8440 / 6138 2037 (B)
	Ishøj	Arise and Shine, Vejleå Kirke, Joy Larsen og Emmanuel Okoye, tlf. 2624 0135
(eng./dansk)	Kolding	Holy Int. Christian Ministries (HICM), Kristkirken, Daniel Datosomor, tlf. 2679 1714 (P)
		Kolding Int. Congr. (KIC), Simon Peters Kirke, Michael Markussen, *Gudstj. 1. søn. i md. kl.13*
	København	Bethel Missionary Baptist Church, Købnerkirken, pastor Gerry O. Calba, tlf. 3123 8926 (B)
		Champions Chapel, Mørkhøj Kirke, Enoch Odumade Oluwatosin, tlf. 6052 7054
		Ark Church (tidl. Kirken i Kulturcentret), tlf. 3531 0010 (P)
		Church on the Rock, Brøndby, James og Miriam Lubega, tlf. 2636 8134/2735 9202
		Copenhagen Community Church, Banevolden 46, 2500 Valby, David Bjerre, tlf. 6055 1557
		Disciples Assembly Church, Vibevej 7B, Kbh. NV, Iyere Igbogbo (William), tel. 7163 7080
(eng./tagalog)		Filadelfia Christian Church (filippinsk), Buddinge Kirke, Raymond Osias, tlf. 4013 0506 (P)
		First International Baptist Church, Niels Erik Nielsen, tlf. 2942 0090 (B)
		Folkekirken for Internationals, Eliaskirken og Ørestad, Maria Fihl, tlf. 7190 8849 (F)
		Fountain Gate Chapel, Charles Frimpong (William), tlf. 2887 3716 (P)
		Hyltebjerg Kirke, Sarah Bach la Cour, tlf. 2444 1222, *int. gudtj 26. okt. kl. 14.30*
		International Central Gospel Church, Akwasi Oppong Amoabeng, tlf. 3150 7027
		International Church of Cph., Brorsons Kirke, pastor Timothy Stewart, tlf. 3962 4785, kl. *10.30/16.30*
		International Christian Community, Kingos Kirke, Ravi Chandran, tlf. 5285 5285
		International Congr. of United Metodist Church, Jerusalemskirken, Ole Birch, tlf. 3312 9606 (M)
	Kbh./Aarhus	Int. Harvest Chr. Centre, Valby Frikirke, J. Commey, 2667 3286/ B. Agyeman-Duah, 3045 4903
	Kbh./Odense/Aarhus:	Jesus Centre (RCCG), David Ade og Adibola Olushola, tlf. 2234 7482
	Kbh./Lyngby	Jesus Is Lord Church, Allehelgens Kirke/Lyngby Baptistkirke, Rosalie Kozlowski, 4220 8888
		Kingos Kirke, A. Graversen, 6127 3022. *Int. gudstjeneste 5. oktober kl. 13*
		Oasis of Hope, Ingi Kirke, tlf. 7152 1036
		Sakramentskirken, Fr. Joy Fernando Santhiyogu, tlf. 5124 8422 (K)
		Sankt Annæ Kirke, Fr. Wieslaw Podlach, tlf. 2765 1069 (K)
		SDA Int. Church Cph, Adventkirken, pastor Robert Fisher, tlf. 2172 0552 (A)
	Kbh./Aarhus	St. Alban's Anglican Church, Rev. Tuomas Mäkipää, tlf. 3962 7736, *Gudstj. kl. 10.30 (Kbh)*
		The Great Revival Ministries, Sct. Johannesgaarden, Pastor Osei, tlf. 5354 0818
		The Lord´s Chosen Charis. Revival Min., Sct. Johannesgaarden, R. Nwankwo tlf, 2286 9340
		Victory Chapel (nigeriansk), Bådehavnsgade 44, Ola Jones, tlf. 2098 5401
	Lyngby	Skt. Knud Lavard Kirke, P. Samuele Lando, 0759 (K)
	Odense	Holy Ground Yahwe Int. Church, Thomas Appah, tlf. 6024 4042
(dansk/arabisk)	Odense	Greater Light Evangelical Church, Vor Frelser Kirke, Rev. Obua Christopher Ogwetta, tlf. 9193 3363
	Randers	Living Stones Bible Church, McDonald Uche, tlf. 2040 2521 (P)
	Rødovre	International Temple Bridge Bible Ministry (ghanesisk), Atto Smith, tlf. 2225 5263
(eng./twi)	Vanløse	Church of Pentecost, Kastanie Allé 20, Akousa Nkansah Samoah, tlf. 2680 2343
		Omega Fire Ministries, Prince Iredia, tlf. 9140 0890
(eng./swahili)	Vejle	Int. Chr. Fellowship Min. DK (ICFMDK), Kapinga Dieudonné Mushagalusa, tlf. 2781 0892
		Word Outreach Church, Jackiline Hansen, tlf. 2860 0630 (P)
(da./eng)	Viborg	Viborg Internationale Pinskekirke, Ruben Moore Højer, tlf. 8660 0233 (P)
(eng./swahili)		Folkekirken for Internationals, Houlkær Kirke, P. Fischer-Nielsen, 2399 8840. Mdr. gudstj.
	Viby J.	New Covenant Church of Jesus Christ, Felix Mbala, tlf. 3189 9023 (P)
	Brønderslev	International menighed, Apostolsk Kirke, Martin Mutale, tlf. 2616 1439 / 3042 8476 (Ap)
	Aalborg	Frikirken International Chuch, Kelvin Sam
		Koinonia Int. Christian Fellowship, Bethelkirken, Kristian Bak, pastor@koinonia-aalborg.dk (B)
		Sct. Mariæ Kirke, pater Jude Kulas, tlf. 2088 5284 (K)
	Åbyhøj	Christian International Fellowship, *Gudstj. 1. søndag i md. kl.12.30*
	Aarhus	Christianskirken, Anders Møberg, tlf. 4172 7110 *Monthly services in English*
		Vor Frue Kirke, pater Krzysztof (Kris) Augustyniak, tlf. 8730 7044 (K)
		Sankt Pauls Kirke, Daniel Hougaard, tlf. 6116 5152. *Monthly services in English*
Farsi/persisk	Hillerød	ALIVE Kirken, Saeed Kholafazadeh, tlf. 3131 3628
	København	Apostelkirken, indvandrerpræst Niels Nymann Eriksen, 2348 0481 (F) *(oversættelse)*
		Københavns Frikirke Valby, Benjamin Sarkez, tlf. 3295 2353 *(oversættelse)*
	Kbh/Vissenbjerg/Aarhus: Valgmenigheden Church of Love, Solvang Kirke/Egen kirke/Ravnsbjerg K., Fouroozandeh, 4053 2523	
	Aarhus	Immanuel Fællesskab, Christianskirken, Naser Rezaeih, tlf. 4172 7108
Finsk	København	Garnisonskirken, Satu Jørgensen, tlf. 2117 5224 (L)
Fransk	Brøndby Strand	Resurrection Int. Chr. Center, Brøndby Str. Kirke, Jacques Musungay Kalala, tlf. 5137 27 29
Fransk/swahili	Holstebro	Int. Christian Fellowship (congolesisk), IM Missionshus, M. Sigala, tlf. 5123 5862
	København	MERCI Eglise Internationale, Yapo Abraham Assi, 2878 1065
		Fransk Reformert Kirke, Philip Maury, tlf. 3111 3218 (K)
		Sakramentskirken, Jérôme Chebrou de la Roulière, jdelarouliere@yahoo.fr (K)
	Rødovre	FOW Danmark, Hvidovrevej 80, 2610 Rødovre, Pascal Lukaba, tlf. 2642 5683
Færøsk	København	Hans Egede Kirke, Borgny Brüning-Hansen, 5135 5190 / Kristnastova, N.P. Nonstein, 3255 1809
Ghanesisk/Twi	Købehavn	Presbyt. Church of Ghana, Gothersgade 111, Kwame Danquah, tlf. 9155 4895
Græsk	København	Græsk-ortodoks menighed, Skt. Aleksander Nevskij Kirke, Sergij Plekhov, 3313 6046
Grønlandsk	Aarhus	Vor Frue Kirke, Bende Marianne Lynge Krog, tlf. 2343 8732
	Esbjerg	Zions Kirke, Daniel Ettrup Larsen, tlf. 2947 1909
	København	Helligåndskirken, Månguak' Dalager, tlf. 4277 3868
Indonesisk	København/Jylland	PERKI / KRISTIDA, Farina Nordam, tlf. 2618 9179 / Jannie Tyllesen, tlf. 3141 5349
Islandsk	København	Esajaskirken, Kbh., Sigfús Kristjánsson, tlf. 7561 1887
Italiensk	København	Jesu Hjerte Kirke, P. Michael Hornbech-Madsen, tlf. 2999 5934 (K)
Kaldæisk	Esbjerg, Horsens, Næstved, Søborg, Aalborg, Aarhus (Skt. Nikolaj Kirke): Faris Toma Moshe, tlf. 6193 9093 (K)	
Kinesisk	København/Lyngby	Chinese Church in Cph., LM, Kirkegårdsvej 21, Peter Lam, tlf. 3887 4570, Chang Tianren
	København	Nordic Chinese Chr. Church, Bethesda, Joe Luk, lukchunkim@gmail.com
Kinyarwanda	Lyngby	Zion Tempo Celebration Center, John Bizomenya, tlf. 2236 3034
	Søborg	Bethel World Mission Church, Mørkhøj Kirke, Amon Nkusi Kijana, tlf. 2927 9099
Koreansk	København	Den Reformerte Kirke, Minkyu Han, solimsa89@gmail.com
Kroatisk	Kolding/Kbh	Skt. Mich. Kirke, Anto Kukic, 6016 6516/Jesu Hjerte Kirke, Tomislav Cvetko, 2178 0671 (K)
Litausk	København	Jesu Hjerte Kirke, Tomislav Cvetko. Tlf. 2178 0671 (K)
Makedonsk	København	Den Mak. Ortod. Kirkelige Forsamling, Mariendals Kirke, Pece Dimitrijevski, tlf. 4031 1068 (O)
Malayalam	Hillerød, Gørløse	Malankara Syrian Orthodox Church, F. Eldhouse, 5299 8210 (O)
Nepalesisk	Brovst/Kbh./Ølstykke Arjun Ghatani, 2985 3108 / Uttam Prasad Uprety, 2711 1894 / Erik Andersen, tlf. 7026 5350	
Norsk	København	Kong Haakons Kirke, Gunnar Ellingsen, tlf. 3035 4151 (L)
Polsk	Esbjerg/Haderslev/Sønderborg: Skt. Nikolaj Kirke, Jacek Aniszewski, tlf. 5028 9148 (K)	
	Helsingør/Hvidovre	Skt. Vincent Kirke, Wieslaw Staszko, tlf. 2818 4724 / Skt. Nikolaj Kirke, *søndag kl. 12.30* (K)
	Herning	Sankt Peters Kirke, pater Wienczyslaw Barwinski, tlf. 9712 4382 (K)
	København/Brønshøj/Taastrup Sankt Annæ Kirke, Wieslaw Podlach, 2765 1069 (K)	
	Næstved/Odense	Janusz Turek, tlf. 2160 3489 (K) / Skt. Albani Kirke, Jacek Aniszewski, tlf. 5028 9148 (K)
	Aalborg/Aarhus	Krzysztof (Kris) Augustyniak, tlf. 8730 7044 (K)
Rumænsk	Agerbæk	Rumænsk-ortodoks menighed, Agerbæk gl. Missionshus, Claudio Ceteras, tlf. 5346 4432
	Isenvad (Ikast)	Rumænsk-ortodoks menighed, Preot Silviu Casian, tlf. 5013 5069
	København	Nordvestkirken, Beniamin Tecsa, tlf. 2989 9508 (B)
		Rum.-ortod. menighed, Mariakirken, Michael Radu, +46 4013 4654 (Lucca: tlf. 2256 4354)
	Odense, Tølløse	Rumænsk-ortodoks menighed, Mihai-Marius Hornicar, tlf. 9170 8896
	Ordrup, Bornholm, Nyk. F. Rum-ortod. menighed, Skt. Andreas Kirke, Andrei-Ovidiu Sofa, 9145 1462 m.fl. (O)	
	Sønderborg	Rumænsk-ortodoks menighed, Christianskirken, Leon Iacob, tlf. 2796 7869
	Ulbjerg (Viborg)/Vejle	Rum.-ort. menighed, Adrian Chitulescu, 9175 9185
	Tårs (Vendsyssel)	Rumænsk-ortodoks menighed, Dragos-Alexandru Cucuzel, tlf. 8192 8901 (O)
	Vejle/Tønder	Rum.-ort. menighed, Marcel-Marius Coisin, 9162 2395/Andrei Cojocariu, 2056 4342 (O)
	Aarhus/Vitten	Klosterkirken, J. Samsing, tlf. 8616 7119 / Vitten Kirke, Preot M. R. Craciunescu, tlf. 7132 0215
Russisk/Kirkeslav.	Hobro	Russisk-ortodoks menighed, Sergiy Eskov, tlf. 9192 3024
Kirkeslavonsk	København	Skt. Alexander Nevskijs Ortodokse Kirke, Sergij Plekhov, tlf. 3313 6046
	Kbh./Odense/Baagø	Russisk-ort. menighed, Bavnehøj Kirke/Odense Domkirke, Sergiy Bondaerv, tlf. 5164 7057
	Viby	Russisk ortodoks menighed, Mihail Sukhanov tlf. 2559 7662
Serbisk	København	Skt. Georg's Serbiske Ortodokse Kirke, Bavnehøj Kirke, Fr. Milan Gardovic, 2151 1304 (O)
	Odense	Sct. Hans Kirke, Vera Stanic 2646 0074 / Fr. Milan Gardovic, 2151 1304 (O)
	Silkeborg	Fr. Milan Gardovic, tlf. 2151 1304
Spansk	København	Iglesia Bautista de Habla Hispana, Digna Fernandez, tlf. 3331 0941 (B)
		Iglesia Latina de Copenhague, Marcelo Mora, tlf. 3011 1233 (P)
	København	Latinofællesskab, Ark Church, tlf. 3531 0010
		Sct. Ansgar Kirke, Marcos Romero Bernus, tlf. 2885 2517 (K)
		Pinsekirken, Alberto Orlando Malisani, tlf. 2276 9195 (P)
	Aarhus	Vor Frue Kirke, Gilda Suarez, 2374 1940 (K)
Svensk	København	Svenska Gustafskyrkan, Krister Kappel, tlf. 3315 5458 (L)
Swahili/Dansk	Odense	Elohim Church (congolesisk), Vollsmose Kirke, tlf. 7132 2239
	Nørresundby	Horeb Pentecostal Church, Masudi Herman, tlf. 9144 78 61 (P)
Swahili/Eng.	Aarhus	God's Family Church for All Nations, Matoleyo Birunga, tlf. 9165 3699
Swahili/Fransk	Skive	Living Water Church, Egeris Kirke, Bienvenue Byamungu, tlf. 6197 7119
Tamilsk	Frederikshavn, Herning, Holstebro, Horsens, Lemvig, Randers, Vejle, Aalborg, Aarhus:	
		Edmund Reginald Saviripillai (Fr. Reggie), tlf. 9143 4645 / Jude Kulas, 2088 5284 (K)
	Fredericia	Apostolsk Kirke, Printtans Mathews, tlf. 4168 8853 (Ap)
	Grindsted, Horsens, Vejle: Dharsan Savarimuthu, tlf. 3149 3635	
	Herning	Smyrna Tamil Church, pastor Jeyarajan Vyravipillai, tlf. 9721 5023 / 2342 9987
	Holbæk/Holstebro	Tamilsk menighed, Enok Aruthavaraj, tlf. 2849 3054 / S. Kathiresu, tlf. 2334 5557 (B)
	Odense/Oure	Baptiskirken, Samuel Banasubramaniam, tlf. 4221 5446
	Sønderborg	Nava Arumugam, tlf. 7465 3941
	Aalborg	Almighty God´s Church, Christu F. Nadadam, tlf. 9813 8758 (Ap.)
Thai	København	Thai Menighed, Tingvej 11, Amager, Apam Muivad, 5195 9222, apam@outlook.dk (P)
Tigrinya	Kbh./Aarhus/andre byer Eritreisk-ortod. Tewahedo menigheder, Asmara Patriarkat, Misghinna Melake, tlf. 7155 4800	
	Kbh./Aarhus/andre byer Eritreisk-ortod. Tewahedo menigheder (DGMK), Diaspora Patriarkatet, btesfagaber@yahoo.dk	
	Kbh./Aarhus/Odense Bethel Church (eritreisk), Josef Keleta, tlf. 2093 4125 / Finan Samuel, tlf. 7154 5981 (P)	
Tyrkisk	København	Tyrkisk Kirkefællesskab, Bethesda, Anker Nielsen, tlf. 2037 0220
Tysk	København	Sankt Augustins Kirke, Kåre Nielsen, 6094 9410 (K) / Sankt Petri, P. Krogull, 3313 3834 (F)
		Tysk Reformert Kirke, pastor Axel Bargheer, tlf. 3313 8753
	Haderslev	Bettina Sender, tlf. 2444 3655, *3 gange om mnd*
	Sønderjylland	Nordslesviske menigheder, kontakt Cornelia Simon, tlf. 7465 1834 (L
Ukrainsk	København/Odense	Sankt Ansgar Kirke/Sct. Albani Kirke, Fr. Vasyl Tyckhovysch, tel. 2085 3958 (K)
	Vejle / Randers / Aalborg / Aarhus Sct. Norberts Kirke / Katolske kirker, Fr. Vasyl Smitsnyk, tlf. 7138 8399 (K)	
	Højbjerg/Elsborg/Holstebro, Aalborg Ukrainsk ortodokse menigheder, Fr. Yevhen Martyniuk, tlf. 2253 6120 (O)	
	Roskilde	Sofia Dalgaard, tlf. 3136 6380
	Bramming/Odense	Bramming Frimenigheds lokaler, Fr. Artemii Pasko, artem.v.pasko@gmail.com (O)
Ukrainsk/Russisk	København	Ukrainsk/russisk fællesskab, Anja Makouskava, tlf. 6076 7707 (P)
Urdu/Hindi	København	Den Kristne Pakistanske Menighed, Emdrup Kirke, James Izat, tlf. 3195 5195
Vietnamesisk	Fyn/Jylland/Sjælland	Ngoc The Nguyen, tlf. 8730 7043 (K) / Pater Kim Thang Nguyen tlf. 5383 7171 (K)
	Odense	Odense Baptistmenighed, Noh Dieu, tlf. 2132 4652 (B)
	Skælskør	Dansk-Vietnamesisk Frikirke, Lam-Phol Lam, tlf. 5127 8909
	Slagelse	Den Vietnamesiske Evangeliske Menighed, pastor Huynh Dieu, tlf. 2241 9510

(A) Syvende Dags Adventistkirken (Ap) Apostolsk Kirke (B) Baptistkirken (F) Folkekirken (K) Katolsk (L) Luthersk (M) Metodistkirken (O) Ortodoks (P) Pinsekirken

Middage på tværs / Spisning og samvær

Fredericia	Sct. Michaelis Kirke, Oline B. Kobbersmed, tlf. 5141 6532. *Middag på tværs 4 gange om året*
Gellerup	Gellerup Kirke, Bit Boel Buhl, tlf. 5138 2280. *International aften d. 6. sept. kl. 18*
Give	Ringive Sogn, Jakob Legarth, tlf. 2679 7701.
Græsted	Græsted Sognegård, Troels Toft, tlf. 4240 2489. *Langbordsmiddag 1. fredag i mdr.*
Haderslev	Gl. Haderslev Kirke, Kirsten Münster, tlf. 7452 3945/ Kulturmøde, Else Wiwe, tlf. 2578 6267
Herning	Luthersk Mission, Lone Nyborg, tlf. 2881 3522
Holstebro	Café Grace, Nørrelandskirken / Inge-Margrete Jacobsen, tlf. 5192 9056 / LM Café, Else Juhl, tlf. 2183 6737
Hvidovre	Strandmarkens Flygtningefællesskab, Pricilla Lassen, tlf. 2762 9965
København	*Fredag d. 12. september kl. 17:30: Nigeriansk aften, Mørkhøj Kirke*
	Fredag d. 3. oktober kl. 17.30: Persisk aften, Ølby Kirke
	Fredag d. 14. november kl. 17.30: Indonesisk aften, Brøndby Strand Kirke
Silkeborg	Silkeborg Kirke, Helle Hansen, 4020 2150 / Alderslyst Kirke, M. Hedemann Andreassen, 8682 3795
Skjern	LM-Kirken, Mathias Jefsen-Hansen tlf. 2481 4971
Toftlund	Kulturmøde, Luthersk Mission, Møller Schmidt, tlf. 2443 9773
Varde	Sct. Jacobi Kirke, Thomas Haseman Poulsen, tlf. 6161 1481. *6. nov. kl. 18*
Videbæk	Luthersk Mission, Trine og Finn Hjøllund, tlf. 6146 8339
Aalborg	Missionsforbundet, Steen Nygaard, tlf. 9818 4975
Aarhus	Venskabsmiddage, Luthersk Mission, Gravers Bøge, tlf. 2621 2671

Andre mødesteder/Kirkeligt integrationsarbejde

Cykelværksteder	Allerød/Græsted/Vindum: Meldgaard, 4050 9550 / Andersen, 2165 0357 / Astrid, 2165 0357	
Folkekirkens Migrantsamarbejde	København	Koordinator Søren Dalsgaard, tlf. 3020 8247
Folkekirkens Tværkulturelle Center	Ribe Stift	Peter Sode Jensen, tlf. 8140 3039
Folkekirkens Tv. Samarb. (FTS)	Odense/Svendborg Jesper Hougaard Larsen, 2423 7446/Pernille Krohn, 9116 9916	
Frelsens Hær	København	Danskundervisning, kvindeklub og seniorklub, tlf. 3585 0087
Fælleskirkeligt Integr. Netværk (FIN)	Haderslev	Multicafé, motion for kvinder, Karina M. Jensen, tlf. 3082 3495
Haderslev Stifts Migrantsamarbejde	Haderslev	Migrantkonsulent Camilla Hendriksen, tlf. 2147 0304
International Café	Gellerup	Bit Boel Buhl, tlf. 8625 0800, *hver onsdag kl. 13-16*
Internationalt Kristent Center (IKC)	København	Dansk- og eng.undervisning m.m., Majken Rokni, tlf. 3332 5939
	Aarhus	Danskundervisning m.m., Peter Mikkelsen, tlf. 6178 9988
Kirkens Korshær	København	Hanne Okwera, tlf. 3581 2880
Kirkernes Integrations Samarbejde (KIS)	Holstebro/Aalborg: Inge-Margrete Jacobsen, 5192 9056	
Kirkernes Integrations Tjeneste (KIT)	København	Generalsekretær Ruben Holmgreen Falk, tlf.2485 3924
Kolding International Congregation	Kolding	Simon Peters Kirke, Lone Krogh Møller, tlf. 4283 9777
Kvinder møder kvinder	Esbjerg/Vojens	Kvaglund Kirke, Inge Skjølstrup, tlf. 2988 3406 / K. Jensen, tlf. 3082 3495
Lørdage på tværs	Ølstykke	ALIVE Frikirken, tlf. 7026 5350
Mandeklub (international)	Esbjerg	Kvaglund Kirke, tværkulturel medarb. Lars L. Kristiansen, 4412 5004
Sport på tværs	Skjern	Luthersk Mission, Enok Sørensen, tlf. 9735 0186
Tværkulturel Kirke	Gladsaxe	Gladsaxe-Herlev Provsti, Jonas Hedelund, tlf. 9243 0666
Venskabscafé	Nykøbing Falster Lindeskovkirken, Lisbeth Rask Nielsen, tlf. 2567 0570	

TIL KALENDEREN

Migrantkirkernes Domkirketræf
Københavns Domkirke
Onsdag d. 24. september kl. 17

Lysgudstjeneste for verdens flygtninge
Københavns Domkirke
Onsdag d. 3. december kl. 17

Dagseminar
Migrantkirkernes unge: Hvem er den næste generation?
DBI, København
Lørdag d. 20. september kl. 9.30

Forårskonference og repræsentant-skabsmøde
København
20.-21. marts 2026

Inspirationskonference
Giv håbet stemme
København
7.-9. november

Tværkulturelt Center · tlf. 3536 6535
www.tvaerkulturelt-center.dk/kalendarium

Bibelen på alverdens sprog

الكتاب المقدس في اللغة العالمية

The Bible in a thousand tongues

Bibelselskabets Boghandel

Frederiksborggade 50 | 1360 København K | Tlf. 33 93 77 44
boghandel@bibelselskabet.dk | www.bibelselskabet.dk

Fremmedsprogede bibellæseplaner
www.blr.dk

Meddelelser angående gudstjenester og arrangementer i december, januar og februar modtages senest 1. november.
Næste *Nyt på tværs* udkommer december 2025

FESTKALENDER

Dato	Højtid	Trosretning
11. september	Geez nytår	Etiopere, eritreere og koptere
22.-24. sept.	Jødisk nytår *(Rosh Hashanah)*	Jøder
22.-30. sept.	9 afteners fest for gudinder *(Navaratri)*	Hinduer
26. september	Fest for guden Ganesh *(Ganesh Chaturthi)*	Hinduer
1. oktober	Dussehra *(Vijaya Dashmi)*	Hinduer
1.-2. oktober	Forsoningsdagen *(Yom Kippur)*	Jøder
6. oktober	Månefest *(Trung Thu)* *(asiatisk høstfest)*	Kinesere, vietnamesere m.fl.
6.-13. oktober	Løvhyttefesten *(Sukkot)*	Jøder
13.-15. oktober	Toraens glædesfest *(Shemini Atzeret og Simchat Torah)*	Jøder
20. oktober	Lysfest *(Diwali/Deepavali)*	Hinduer
2. november	Allehelgen *(1. søndag i nov.)*	Protestanter og katolikker
3. november	Alle Sjæle	Katolikker
15. nov.-24. dec.	Julefasten *Juliansk kalender: 28. nov.-6. januar*	Ortodokse kristne
30. november	1. søndag i advent *Kirkeåret begynder*	Protestanter. katolikker
8. december	Buddhas oplysning *(Bodhi Dag/Rohatsu)*	Buddhister

Indberetning af gavebeløb og CPR-nummer

Tværkulturelt Center skal indberette gavebeløb og CPR-nummer, hvis giveren ønsker skattefradrag for beløbet. Oplys derfor venligst CPR-nummer, når du giver en gave til Tværkulturelt Center.

Mød præsten

Fra Kerala til København

- Hvorfor kom du til Danmark?
Min kone er sygeplejerske og ville gerne arbejde i et andet land. Da hun fik tilbudt et job i Danmark, åbnede der sig en dør for os. Vi kendte ikke noget til Danmark, men vi bad meget og oplevede det som Guds ledelse. Jeg fik min biskops velsignelse til at virke som præst i Danmark og holdt den første gudstjeneste på malayalam i København i efteråret 2009. Dengang havde vores kirke ingen præster i Skandinavien.

- Hvad har formet din kristne tro?
Jeg voksede op i den syrisk-ortodokse kirke i Kerala i en stor og levende menighed med over 200 familier. Mine forældre havde en stærk tro og var meget engageret i kirkens liv. De sendte mig i søndagsskole og lærte mig at bede, og som 13-årig begyndte jeg at hjælpe præsten ved gudstjenesten som ministrant. Det var alt sammen med til at forme min tro. Med årene er troen blevet stadig stærkere.

- Hvorfor blev du præst?
Da jeg var 15 år, oplevede jeg et kald fra Gud i mit hjerte. Jeg vidste ikke hvornår eller hvordan, men de følgende år bad jeg meget, og døre åbnede sig. Mens jeg studerede på præsteseminariet, arbejdede jeg som sekretær for kirkens katolikos*. Det udviklede sig til et livslangt mentorskab og venskab, som jeg er dybt taknemmelig for. Han døde sidste år som 96-årig.

**østlig ortodoks kirkeleder*

- Hvor finder du håb?
Jeg tror på en Gud, der svarer på bøn. Vi kan ikke se Jesus, men han er altid hos os – som luften, vi indånder. Uanset hvad der sker her i livet, skal vi en dag være sammen med Gud i al evighed.

- Hvad har udfordret din tro?
Jeg har altid haft en stærk tro på Jesus Kristus og hans ledelse i mit liv, men som præst i Danmark er det en udfordring at hjælpe den næste generation med at bevare troen. De unge oplever, at de er anderledes, når de går i kirke og tror på Gud. Deres danske venner tror ikke på noget. Vi taler meget med vores søn om, hvorfor vi følger den vej, Jesus har vist os.

- Hvad giver dig glæde?
Jeg finder stor glæde i bønnen. Hele mit liv har jeg bedt morgen- og aftenbøn, og Paulus siger, at vi skal bede uophørligt. Det giver en dyb glæde. På et andet plan holder jeg af at rejse og udforske verden sammen med min familie.

- Hvad er du taknemmelig for?
Jeg har oplevet Guds velsignelse på så mange måder. Min familie har det godt i Danmark. Mit liv er meningsfuldt, og jeg får lov at være præst for en lille menighed her, som jeg dagligt beder for.

FR. ELDHOSE VATTAPARAMBIL

Foto: BMF

- Født 1984 i delstaten Kerala i det sydvestlige Indien. Kom til Danmark i 2009.
- BA og MA i sociologi; BCS i teologi fra Serampore College. Ordineret i Malankara Syrian Orthodox Church. Siden 2009 præst for syrisk-ortodokse menigheder i Danmark, Norge og Sverige. Indehaver af rejsebureauet Copenhagen Tours and Travels ApS.
- Bor i Gørløse med sin kone Liya og sønnen Edwin på 8 år.

Malankara Syrian Orthodox Church

Indiens ældste kristne kirke med rødder tilbage til apostlen Thomas, der ifølge traditionen bragte kristendommen til Indien omkring år 60. I dag findes der omkring 4 millioner Thomas-kristne, hvoraf 2 millioner bor i Kerala i Indien. Menigheden i Danmark blev grundlagt i 2009 og holder månedlige gudstjenester på malayalam i Skt. Vilhelms Kirke i Hillerød med ca. 30 deltagere. Præsten er ulønnet og betjener også menigheder i Norge og Sverige.

OPSKRIFT

Filippinsk cassavakage

Når filippinere spiser cassavakage, tænker vi på vores barndom

Af Ann Juul Kjestrup og BMF

Cassavakage er en klassisk filippinsk dessertkage, der også er kendt som *kamoteng kahoy* eller *puto balanghoy.* Elsa Cadelina er medlem af den filippinske menighed Filadelfia Christian Church i Buddinge og husker kagen fra sin barndom.

Foto: BMF

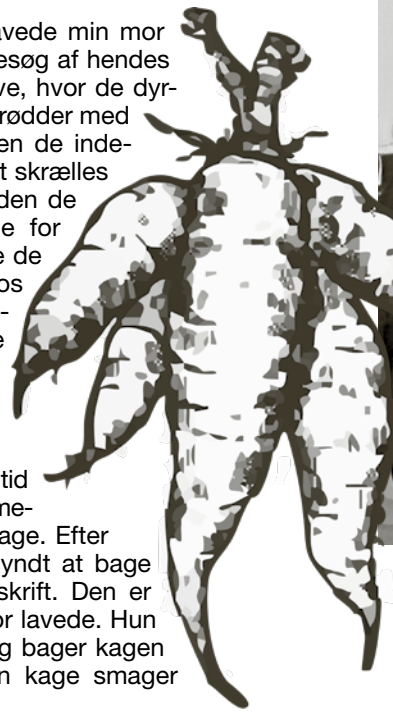

Da jeg var barn på Filippinerne, lavede min mor cassavakage, når vi havde haft besøg af hendes kusines familie. De havde en stor have, hvor de dyrkede cassava, og havde altid cassavarødder med til os. Rødderne er meget sunde, men de indeholder også et giftstof, så de skal først skrælles og koges i vand eller kokosmælk, inden de kan spises. Det var et stort arbejde for min mor. Når rødderne var klar, kunne de bruges til mange forskellige retter. For os børn var det bedste den lækre cassavakage. Somme tider fik vi lov at spise et stykke af den søde gule kage som mellemmåltid sammen med et glas juice eller saftevand, når vi kom hjem fra skole. Det var en fest.

Når man bor i et andet land, vil der altid være nogle ting, man savner hjemmefra. Sådan har jeg det med cassavakage. Efter mange år i Danmark er jeg selv begyndt at bage kagen og har udviklet min egen opskrift. Den er lidt anderledes end den kage, min mor lavede. Hun brugte kokos og dampede kagen. Jeg bager kagen i ovnen. Mine veninder siger, at min kage smager rigtig godt.

Når filippinere spiser cassavakage, tænker vi på Filippinerne og vores barndom. Jeg voksede op i en stor familie med mange fætre, kusiner, onkler og tanter. Når der var fest, inviterede min mor naboer og venner, og så var der altid cassavakage. I dag er min mor 90 år og laver ikke længere mad, men jeg har mange gode minder fra min barndom og får en varm følelse i hjertet, når jeg tænker tilbage.

I vores filippinske menighed i København plejer vi at spise sammen om søndagen efter gudstjenesten. Så er der næsten altid nogen, der har bagt cassavakage. Det er en kage, som alle filippinere elsker, og som mange danskere også godt kan lide. Da jeg blev bedt om at bage cassavakage til en kulturweekend i en dansk kirke, blev der udsolgt med det samme.

ELSA CADELINA

- Født 1962 på Filippinerne syd for Manilla.
- Har boet i Danmark siden 1994 og arbejder som køkkenassistent på privathospital i Søborg.
- Medlem af den fílippinske menighed Filadelfia Christian Church i Buddinge.

Foto: Ann Juul Kjestrup

Filippinsk cassavakage

Tilberedningstid: 1 time og 30 minutter
10-15 personer

INGREDIENSER

Kage: 150 g cassavamel (eller 150 g frossen revet cassava), ½ tsk salt, 2 tsk vaniljesukker, 5 dl kokosmælk, 2½ dl kondenseret mælk (1 dl kan erstattes af fløde), 3 store spsk smeltet smør, 1-2 æg, 30 g marcapunostrimler* (udelades ved karamelliseret topping), ½ dl revet ost (kan udelades)

Topping: 2 dl kondenseret mælk, 1 dl fløde, 2 æggeblommer, 1 tsk vaniljesukker, 1-2 spsk brun farin, ½ dl mild revet ost

Karamelliseret topping: 1 glas marcapunostrimler i sirup, ½ dl kondenseret mælk, 2 spsk sødmælk eller letmælk, 1 tsk vanillesukker, 1 æggeblomme

SÅDAN GØR DU

Kage: Rør alle ingredienser sammen i en skål og smør en bageform (ca. 24x24 cm) eller beklæd formen med bagepapir. Hæld dejen i formen og bag ved 180 grader i 30-45 minutter, til kagen er gylden.

Topping: Rør alle ingredienser sammen i en skål, mens kagen bager.

Karamelliseret topping: Rør alle ingredienser undtagen æggeblomme sammen i en gryde ved lav varme og fortsæt med at røre, indtil blandingen er næsten krystalliseret. Tag gryden af varmen og tilsæt æggeblommen. Rør i endnu et par minutter.

Tag kagen ud af ovnen og hæld toppingen over. Sæt kagen tilbage i ovnen og bag i yderligere 15-20 minutter. Tag kagen ud og lad den køle helt af. Skær i mindre stykker og servér.

Tip: Brug græsk yoghurt eller sødmælk i stedet for fløde som et lettere alternativ.

** Marcapunostrimler er en filippinsk delikatesse, der består af cremede kokosnøddestrimler i sirup. Kan købes i asiatiske supermarkeder.*

Cassava er roden af den tropiske plante maniok. Roden er meget stivelsesholdig men indeholder også den giftige blåsyre cyanid. Derfor skal knoldene koges, steges eller tilberedes på anden vis efter skrælning.

Denne opskrift er afprøvet i Ann Juul Kjestrups køkken. Se flere opskrifter på www.tvaerkulturelt-center.dk

Unta ganahan ka
Velbekomme *(cebuano/filippinsk)*

Foto: BMF

Vores fremtid er her

Krigsflygtning fra DR Congo blev præst i Aarhus

Matoleyo Birunga havde ikke planlagt at blive præst. Men da hans far for fem år siden bad sønnen overtage ansvaret for den congolesiske menighed, som faren havde startet i 2008, vidste han, at det var Guds kald. I dette interview fortæller den 35-årige dansk-congoleser om at være krigsflygtning og ulønnet præst for en international afrikansk menighed, og hvorfor han mener, at der fortsat er brug for afrikanske menigheder i Danmark.

Matoleyo Birunga er glad for livet. Det siger han spontant, mens han åbner døren ind til det lille studio i lejligheden i Bispehaven i Hasle ved Aarhus, hvor han bor sammen med sin kone og parrets fire børn. Ved siden af fuldtidsjob som aftenvagt i hjemmeplejen er han ulønnet præst i den afrikanske menighed God´s Family Church for All Nations i Aarhus og indehaver af virksomheden "Ready to Record", der producerer kristne videoer.

- Der er en masse ting, jeg gerne vil. Det er en velsignelse at kunne glæde sig over hver dag. Som krigsflygtning ved jeg, at livet er en gave. Selvfølgelig er jeg påvirket af alt det, jeg har set og oplevet. Det har givet mig en anden forståelse for livet. Sådan er det for alle i vores menighed. De fleste har som jeg mistet nære familiemedlemmer i krigen.

> **“ Alle de ting, jeg har været igennem, har lært mig at tale meget med Gud.**
>
> *Matoleyo Birunga*
> *Præst i God´s Family Church for All Nations*

Den smilende dansk-congoleser er flygtning fra borgerkrigen i DR Congo, der startede i 1998 og de senere år er blusset op igen. I 2007 blev han genbosat i Danmark gennem UNHCR sammen med sine forældre, tre brødre og en ældre søster og hendes familie. Da var han 16 år. Forinden havde familien tilbragt fem år i en flygtningelejr i Malawi og flere år i Tanzania.

- I Danmark fandt folk hurtigt ud af, at min far var præst. Min far blev gode venner med præsten i en folkekirke, og somme tider kom vi til de danske gudstjenester. Men de congolesiske familier i Skanderborg, hvor vi boede dengang, savnede en kirke på deres eget sprog, hvor de kunne forstå og synge de sange, de kendte hjemmefra, så efter et år startede min far en international menighed i et missionshus. Det blev nogle rigtig gode år.

I 2020 besluttede Matoleyo Birungas forældre at vende tilbage til DR Congo.

- Min far kunne ikke se sig selv blive gammel i Danmark. Inden de rejste, overgav min far ansvaret for menigheden til mig og min svoger. Jeg tror på, at det var Gud, der kaldte mig. Jeg har ikke nogen teologisk uddannelse, men helt fra begyndelsen hjalp vi børn min far i kirken, og jeg har lært rigtig meget ved at arbejde sammen med min far. Nu er det mit ansvar at søge mere viden og lære af andre præster. I dag er vi omkring 50 børn og voksne, der mødes i Aarhus til gudstjeneste hver søndag på swahili, fransk og dansk.

Selv er han vokset op i den pentekostale kirketradition.

- Som ung var min far en velhavende forretningsmand, der solgte guld og diamanter, dengang det var tilladt. Men på et tidspunkt oplevede han en regulær omvendelse i en pinsekirke og lagde sit liv helt om. Da jeg blev født, boede vi i en landsby ved siden af den kirke, hvor min far var præst og bibellærer.

Flygtede til fods

Matoleyo Birunga var syv år gammel, da familien første gang måtte flygte.

- Vi var ved at spise, da vi hørte, at soldater var på vej ned fra bjergene mod vores landsby. Når der er krig, tager man de ting, man kan bære. Der er ingen destination. Vi bare løb - ud i skoven og væk. Min mor holdt mig i hånden. Vi gik mange kilometer. På et tidspunkt kunne vores sko ikke mere, så vi samlede poser op på vejen og bandt dem om fødderne og fortsatte. Mange steder lå der døde mennesker i vejkanten. Det var meget voldsomt. Efter tre uger kom vi med en færge til Tanzania, hvor vi boede i telte og fik ris, majsmel og soyapulver fra UNHCR og en amerikansk nødhjælpsorganisation, som i dag er nedlagt. Havde det været i dag, havde vi nok ikke fået hjælp.

Senere måtte familien flygte igen og endte i en flygtningelejr i Malawi.

- I lejren gik vi i skole, og jeg lærte at tale engelsk. Der var også en kirke, hvor min far hjalp som præst. Kirken var med til at give os håb. Gud havde ikke forladt os. Det handlede om at overleve og ikke tænke for meget. Efter fem år fik vi at vide, at vi var udvalgt til genbosættelse i Danmark. Vi kendte ikke noget til Danmark, men da min far hørte, at det var et kristent land, blev vi meget glade. Så skulle det nok gå for os.

Matoleyo Birunga lægger ikke skjul på, at han har stillet mange spørgsmål til Gud.

- Alle de ting, jeg har været igennem, har lært mig at tale meget med Gud. Det er ikke forkert at stille spørgsmål. Hvad foregår der, Gud? Hvordan kan det være, at det her sker? Men vi har ikke altid evne til at forstå hvorfor. Senere forstår man måske lidt. Men ikke altid. I svære situationer kunne jeg kun sige: Gud, du kender min vej.

Selv om familiens hverdag i dag er meget dansk, er der nogle ting, som ikke står til diskussion.

- Mine børn kan ikke vælge, om de vil med i kirke. Om søndagen tager vi selvfølgelig i kirke hele familien. Når de bliver ældre, kan de selv vælge. Heldigvis er de glade for kirken. Der er mange andre børn, og børnene leger og hygger sig.

Som de fleste migrantmenigheder er den afrikanske menighed i Aarhus kendetegnet ved en stærk frivillighedskultur.

- Hos os bidrager alle. Vores gudstjenester er også lidt anderledes end i en dansk kirke. Det handler både om vores måde at undervise på, musikken og de sange, vi synger. I dag får børnene undervisning på dansk, for de er jo danskere. Deres fremtid er i Danmark. Jeg tror på, at vores menighed også er her om 10 år. *BMF*

MATOLEYO BIRUNGA

- Født 1991 i landsbyen Kiliba i DR Congo.
- FN-flygtning. Genbosat i Danmark i 2007 fra flygtningelejr i Malawi.
- Uddannet sosuhjælper og agroassistent. Ulønnet præst i God´s Family Church for All Nations.
- Gift med Bwija Furaha, der er rengøringsassistent, og far til Mathayo (8), Esta (7), Johannes (5) og Mary (9 måneder). Bor i Hasle ved Aarhus.

Tvær-Kulturelt CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde

Ryesgade 68 • 2100 København Ø • Tlf. 3536 6535

E-mail: info@tvaerkulturelt-center.dk
www.tvaerkulturelt-center.dk

Netbank: Reg.nr. 1551 Kontonr. 7707231
MobilePay 78684

Koordinator: Cand.mag. Birthe Munck-Fairwood
Tværkulturel medarbejder:
Cand.mag. Hanna Vesalainen Hirslund
Regnskabsfører: Ingebritt van der Poel

Medlemsorganisationer og menigheder:
Organisationer: *Promissio • Indre Mission KFUM og KFUK i Danmark • Mission Afrika*
Organisationsstøtte: *Samvirkende Menighedsplejer Brødremenighedens Danske Mission • Luthersk Mission*

Menigheder m.fl.: *Abildgård Kirke, Frhvn. • Adventskirken, Vanløse Ansgar Kirke, Aalborg • Apostelkirken, Kbh. • Bellahøj/Utterslev Kirke Bethlehemskirken • Blågårdens Sogn • Borris Kirke • Brøndby Strand Kirke • Brønderslev Kirke • Bråby Sogn • Christians Kirke, Christianshavn • Christianskirken, Aarhus • Christianskirken, Kgs. Lyngby • Christianskirken, Sønderborg • Dronninglund Kirke • Egeris Kirke • Egvad Sogn • Emdrup Kirke • Fjelstervang Kirke • Folkekirkens Tværkulturelle Center i Ribe Stift • Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Svendborg • Fredens-Nazaret Sogn, København Frederikssund Kirke • Garnisonskirken • Gauerslund Kirke Gellerup Kirke, Brabrand • Gl. Haderslev Kirke • Gilleleje Kirke Greve Sogn • Græsted Sogn • Grønnevang Kirke, Hillerød Haderslev Domsogn • Hannerup Kirke, Fredericia • Haraldskirken, Gladsaxe • Hasle Kirke, Aarhus • Haslev Kirke • Hasseris Kirke, Aalborg • Helligåndskirken, Aarhus • Hemmet-Sdr. Vium Sogn Hendriksholm Kirke, Rødovre • Herlev Kirke • Herstedøster Kirke Herning Kirke • Hillerød Sogn • Hillested-Skørringe Pastorat Hirtshals Kirke • Holstebro Kirke • Horne Rundkirke • Kildebrønde Sogn • Husumvold Kirke, Brønshøj • Hvidovre Kirke • Hyltebjerg Kirke, Vanløse • Højbjerg og Elsborg Sogn • Højby Sj. Sogn • Højelse-Ølby Sogn • International Church of Copenhagen • Ikast Kirke Jakobskirken, Roskilde • Jesuskirken Valby • Jelling Kirke • Jetsmark Kirke • Kastrup Kirke • Kingo-Samuel Sogn, Kbh. • Knudsker Sogn Korsvejskirken, Kastrup • Kristkirken, Kolding • Kvaglund Kirke, Esbjerg • Lindehøj Kirke, Herlev • Lindholm Kirke, Nørresundby Lundehus Kirke • Lyng Kirke, Fredericia • Lyngby Kirke Løsning-Korning Sognekald • Mariager Kirke • Mejdal Kirke Møllevangskirken, Aarhus • Mørkhøj Kirke • Nathanaels Kirke, Kbh. Nørre Løgum Kirke • Nørre Snede Kirke • Nykøbing F. Sogn Nørrelandskirken, Holstebro • Nørremarkskirken, Vejle Opstandelseskirken, Albertslund • Præstebro Kirke • Rindum Sogn Risbjerg Kirke, Hvidovre • Roskilde Domsogn • Ryslinge Kirke Rødovre Kirke • Rønne Kirke • Sct. Catharinæ Kirke, Hjørring Sct. Clemens Kirke, Randers • Sct. Hans Kirke, Odense • Sct. Jacobi Kirke, Varde • Sct. Jørgensbjerg Sogn, Roskilde • Sct. Michaelis Kirke, Fredericia • Sct. Pauls Kirke, Aarhus • Sct. Peders Sogn, Randers • Silkeborg Kirke • Simeon Skt. Johannes Sogn • Simon Peters Kirke, Kolding • Skanderup Kirke • Snejbjerg Kirke • Solvang Kirke, København • Sommersted-Oksenvad Pastorat St Alban's Anglican Church • Stenløse-Veksø Sogn • Sundby Sogn Sæby Kirke • Søllerød Kirke • Sønderbro Kirke, Horsens Søndermarkskirken, Viborg • Tagensbo Kirke, Kbh • Tilst Kirke Timotheuskirken, Valby • Timring Kirke • Tingbjerg Kirke oreby Sogn, Nyk. F. • Tværkulturel Kirke, Gladsaxe-Herlev Provsti Tyrstrup Kirke • Tåstrup Nykirke • Vejleå Kirke, Ishøj Vesterbro Sogn • Viby Kirke, Århus • Vigerslev Kirke Vindinge Sogn • Vor Frue Kirke, København • Vor Frelsers Sogn, Chr.havn • Vorgod Kirke • Værløse Sogn • Zions Kirke, Esbjerg Ølsted Sogn • Ølsted Kirke, Løsning • Det Mellemkirkelige Udvalg i Helsingør Stift*

Associerede medlemmer: *ALIVE Frikirken Ølstykke • Arabisk Fællesskab Bethania • Bethel Church Denmark • Bethel World Mission Church • Champions Chapel • Chinese Church in Copenhagen Church on the Rock • Den Etiopisk-Ortodokse Menighed, Århus • Den Koptisk-Ortodokse Kirke St. Marie & St. Marcus • Emmanuel - Etiopisk Kristent Fællesskab, Kbh. • Filadelfia Christian Church • Frikirken i Løgstør • God´s Ambassadors International, Avedøre • God's Family Church for All Nations, Aarhus • Immanuel Farsi Fællesskab • Int. Harvest Chr. Center • Int. Temple Bridge Ministries • Landsforeningen FUN • Living Word Empowerment Center, Lyngby • Oasis of Hope PERKI/Indonesisk Kristent Fællesskab • International Christian Community • Mar Mari´s Assyriske Menighed • Myanmar Christian Fellowship • Presbyterian Church of Cameroun • Resurrection Int. Chr. Center • Revival Ministry DK • Serbisk-Ortodoks Menighed, Odense • Svenska Gustafskyrkan • Thai Church Copenhagen Zion Temple Denmark • Østens Gamle Kirke • Det Danske Bibelselskab*

Tværkulturelt Centers bestyrelse
Teolog Clement Dachet (formand) • Tidl. lærer Henry Holm Hansen (næstformand) • Landsleder Krista Rosenlund Bellows • Kirketjener Abel Zemhret Kidane • Sproglærer Hanne Thinggaard • Diplomingeniør Joseph Zahr • Sognepræst Wamwati Karuri • Tidl. kirke- og kulturmedarbejder Elizabeth Padillo Olesen

Nyt på tværs
Ansvarshavende redaktør: Netværkskoordinator Birthe Munck-Fairwood
Sats og repro: Seidenfaden Grafisk Design • Tryk: Stibo Complete, Mors
Nyt på tværs udkommer 4 gange om året og er gratis.
Frivilligt abonnement: 100 kr.

☐ **JA TAK. Jeg/vi vil gerne modtage *Nyt på tværs* gratis fremover.**

☐ **Jeg/vi vil gerne modtage *Nyt på tværs* fremover og betale FRIVILLIGT ABONNEMENT på 100 kr.**

Navn:

Adresse:

Sendes til Tværkulturelt Center, Ryesgade 68, 2100 Kbh. Ø